

RESEBERÄTTELSE

Namn

År och termin för utbyte

Linnéa Efraimsson

VT23

Utbytesuniversitet

TU DELFT

Utbildningsprogram

Arkitekturprogrammet

Min utbytestermin på TU Delft

Innan avresa

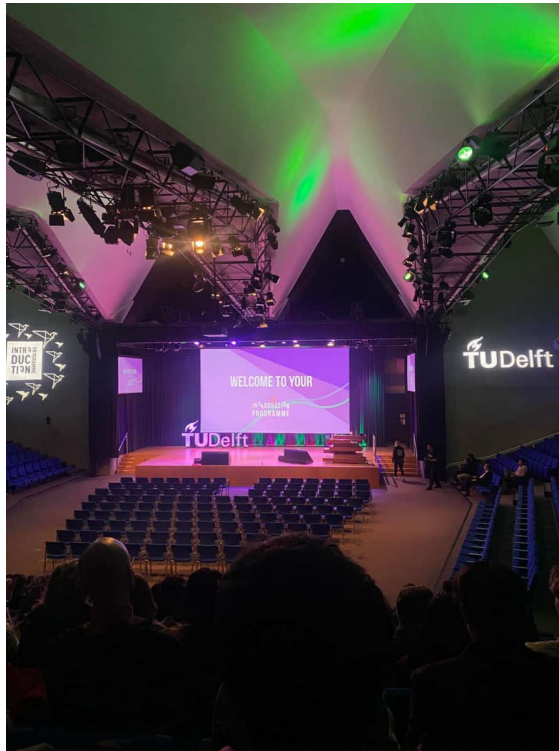
Jag visste redan i år ett att jag ville göra utbyte till något av de högt rankade universiteten i världen. Så det stod egentligen bara mellan TU Delft och ETH, då dessa var samarbetspartners med KTH. Jag la väldigt mycket tid på min portfolio, då det är denna som i slutändan kommer avgöra om vart du får åka. Jag visste som sagt redan i årskurs 1 att jag ville till ett av de bästa och mest populära universiteten, så jag valde att redan från start ha höga krav och mål med min utbildning (framför allt projektkurserna). Hur tråkigt och klyschigt det än är så är det viktigt att börja i tid med sin portfolio, det tar tid och det är svårt att sitta med sina projekt utan att bli blind. Så utöver allt jag la in i portfolion efter varje redovisat projekt valde jag och en klasskompis att sitta en eftermiddag i veckan från start i september tills portfolion skulle skickas in i januari. Dels för att få rutin, dels för att inte prioritera bort den tiden till något annat. Det funkade väldigt bra, så det är ett tips att teama upp med någon som också vill åka i väg. Både hon och jag fick bra poäng och blev tilldelade våra förstaval, så känner att något rätt gjorde vi ju.

Jag valde TU Delft som förstaval då jag tyckte de kändes mycket mer omhändertagna om de internationella studenterna, jämför med ETH. Detta var bara en magkänsla som grundade sig i tidigare reseberättelser, deras hemsidor, hur lättillgänglig information var osv. Här var TU Delft väldigt pedagogiska.

TU Delft hjälpte bland annat till med boendesituationen och var hela tiden tydliga och ute i god tid när det kom till hela ansökningsprocessen. Det är väldigt många steg som skall göras och jag tyckte det var en stor oro och stress runt allt. Men det var aldrig något krångel från skolan, man får helt enkelt trust the process.

Ankomst

Jag åkte ner en dag innan introduktionsprogrammet började (detta var första tillgängliga dagen för mitt boende). Det var ganska lagom då jag åkte helt ensam från Arkitekturutbildningen och inte kände någon alls. Jag hann komma i ordning i mitt rum och sen började introduktionen dagen efter. Introduktionsprogrammet är mycket mindre på våren än på hösten, av vad jag förstätt, då alla program börjar på hösten och man slår ihop dessa med de internationella. Men vi var ändå ca 300 internationella studenter som kom för utbyte på våren. Så vi fick ca 3 dagar med rundvandring, aktiviteter och sen en slutfest. Det var också en mässa där alla skolans organisationer och klubbar visade upp sig, så vill man engagera sig i något är denna värt ett besök. Hela introduktionen var väldigt bra, rekommenderar alla att gå på dessa. Det var här jag framför allt hittade andra svenskar (som sen blev mina närmsta vänner) och lärde känna väldigt många personer från olika länder som sedan blev min "kompiskrets".

Från första introduktionsdagen i aulan.

Ekonomi

Jag sökte en herrans massa stipendier men fick faktiskt inte ett enda. Insåg efter ett tag att inte många beviljar eller tycker det räcker med utbyte inom Europa tyvärr. Men jag hade ändå Erasmus som var toppen och tog också utökad lån från csn. Jag fick också jobb på KTH:s utlandsblogg, vilket gav ytterligare klirr i kassan (tips). I början tyckte jag att pengarna räckte långt, euron var inte superhög och priserna i butikerna är lite lite billigare än i Sverige. Framförallt kostar alkoholen typ ingenting så man kan komma undan väldigt billigt om man är ute och tar ett glas vin. Tyvärr steg euron och svenska kronan blev väldigt svag i ungefär på mitten av terminen och tillsammans med mina kanske inte så sparsamma utgifter försvann pengarna ganska fort.

Det finns dock en del grejer där man kan spara in pengar:

- Rabatterade tågresor. När man åker tåg (vilket jag gjorde 1-2 gånger i veckan) kan man köpa ett abonnemang via NS och välja att åka billigare under rusningstrafik och till ordinarie på andra tider eller vise versa. Jag valde de andra så kunde komma över riktigt billiga priser på helgerna. Det var också billigare att resa i grupp. Så skall man åka ett gäng till Amsterdam, boka en gruppbiljett via hemsidan i stället för en automat.
- Matbutiken jag tyckte var överlägset bäst och hade bra priser var Jumbo.
- Det finns appar i Holland precis som vi har i Sverige där man kan köpa gårdagens bröd för 50% eller komma över en maträtt superbilligt, har inte dessa i huvudet men det går lätt att googla fram.
- Studentpubarna. Vi på arkitektursektionen hade en egen bar (bouw-pub) som var öppet varje torsdag och torsdag mellan 17-20. De serverade öl och vin för 1 euro styck, dvs =12kr glaset.
- Skolrestaurangerna. Om man jämför med KTH, som i princip inte har någon, var skolrestaurangerna på campus väldigt billiga. Jag brukade landa på mellan 5-7 euro för en

lunch beroende på vad jag valde. Så hinner man inte med att göra matlådor alla dagar svider det inte allt för mycket i plånboken.

- Matmarknad. Varje torsdag och tisdag var det marknad i Delft. Här köpte jag all min frukt. Bland annat kunde man köpa 3st avokados för 1 euro.

Boende

Jag anmälde mig och fick boende via skolan. När man fyller i alla steg i ansökningsprocessen om vad som ska lämnas in, fyllas i och bifoga så får man ibland det sista steget frågan om man vill ha hjälp av skolan att hitta boende. Detta REKOMENDERAS. Det är bostadskris i Holland och lika så i Delft. Såklart löser det sig alltid med boende men hört flera som fått soffsurfa en hel termin, bott i väldigt dåliga och ofräscha lägenheter eller varit inneboende olagligt hos privatpersoner. Så tacka ja till att får hjälp av DUWO (företaget som samarbetar med skolan) och betala in de cirka 2000kr, det är så värt det!

Systemet går ut på att den som betalar först, får hjälp först. Så se till att tacka ja direkt och var redo de kommande dagarna när det är dags att betala in. Tror det tog mig under en vecka att få tillbaka mailet som beskrev vad och vart jag skulle betala. Sov inte på detta, för det finns sjukt bra ställen att välja på!

Jag var väldigt snabb med min ansökan och hade hela tiden koll på min mail. Så jag hamnade i gruppen som fick välja boende först. Jag hade pratat med en tidigare klasskompis, som var på plats, om vart han tyckte jag skulle bo och även läst på lite själv. Så jag valde ett rum i korridor, med eget badrum och delat kök med 7 andra. Byggnaden heter **Professor Schermerhornstraat**.

En av alla Sunday bbq som jag och mina korridorkompisar hade varje vecka i vårt kök.

Jag är supernöjd. Under min termin insåg jag att jag lätt hade bästa boendet av vad som kunde väljas. Byggnaden ligger 2 min gång till Arkitekturskolan (början på campus) och 4min gång till närmsta matbutik (centrum). Byggnaden är från 2016, så allt är känt nytt och är väldigt fräscht. I byggnaden bor också bara internationella studenter, vilket gör att det hela tiden händer saker i gemensamhets-rummet och alla är väldigt inbjudande. Det gemensamma köket varierar lite från korridor till korridor. Det finns alltid två diskhoar, två spisar, två matbord och en balkong. Kylskåp har man på sitt rum, så frys eller ugn finns ej. Men i min korridor bodde det många 1-års utbytare så de gick ihop och köpte en frys + en mini ugn. Man städar också ihop så det gör också att skicket på varje kök varierar en del. Men jag hade väldigt trevliga korridorkompisar som städade efter sig men fick samtidigt acceptera att vi i Sverige har väldigt höga krav på renlighet haha. Det kändes också mindre äckligt när man vet vem som lagat maten och "smutsar ner". Men det är väldigt mysigt att nästan alltid ha sällskap när man lagar mat! Ett tips är att direkt sätta upp ett städschema, vi hade att varje person var ansvarig för en vecka (dvs ta ut sopor, skura golv osv) och så rullade de på hela terminen. Detta funkade väldigt bra!

Mitt rum var möblerat (vilket nästan alla korridorsboenden är) med säng, sängbord, skrivbordslampa, bokhylla, anslagstavla, skrivbord, garderob, golvlampa, fätölj och ett litet soffbord. Vi fick också ett välkomstpaket med täcke + kudde och en uppsättning sängkläder. I paketet fick vi också ett startingkit till köket samt till städning. Väldigt uppskattat! Jag åkte dock ganska fort till Ikea och fyllde på med saker som jag tyckte fattades + köpte lite egna bestick och glas som jag kan ha själv pga folk inte kan diska ordentligt. Jag köpte också lite lådor för att få lite bättre förvaring då hyllorna är väldigt breda, djupa och höga både i bokhyllan och i garderoben. Min toalett var väldigt fräsch och rymlig (större än min hemma i Stockholm) men det finns tyvärr ingen förvaring förutom en liten hylla för tandborsten. Men det funkade fint ändå!

Bilder på mitt rum vid ankomst.

I bottenvåningen av vår byggnad fanns det som sagt ett stort gemensamhetsrum som man kan hänga i eller boka och ha tex fester i. I den andra delen av byggnaden så är det också en jättetrevlig bar/restaurang med bla boulebanor. Så finns det kvar i Professor S skulle jag absolut rekommendera detta! Går det att välja så ta ett rum i en av de högre våningarna, då får ni sol på den gemensamma balkongen nästan hela dagen samt välj ett rum som inte väter mot innergården, då slipper ni insyn från de andra korridorerna. Jag bodde på våning 5 i korridor 103, rum 3 och hade ett rum mot kanalen.

Pluggar man inte arkitektur så är man oftast i en byggnad som ligger mer central på campusområdet, tex aerospace som ligger på andra sidan campus (cirka 8min cykel från arkitekturbyggnaden). Om alla rum i Professor. S är tagna så kan man då försöka få ett i **Stieltjesweg** som ligger mitt på campus. Hade flera kompisar som bodde där och det trivdes väldigt bra också. Nackdelen är att de inte är lika nära centrum men å andra sidan är de mitt på campus och också har ett mycket större och roligare gemensamt kök. I köket har det en soffgrupp, fotbollsspel, ett långbord och stora kylskåp. Byggnaden är också en modernare byggnad med väldigt stora och fina fönster som gör att rummen blir väldigt fina och personliga.

Får man inte något boende via DUWO finns det också en andra chans i att få boende via The Social Hub. Det är dock väldigt mycket dyrare, ca 1000 euro/ månad. Men det är helt klart ett jättebra boende. De är fler som delar köket men det är supernice och personal kommer och städar de 1 gång i veckan + deepclean 1 gång i månaden. De får också sina sängkläder tvättade 1 gång i månaden, det städar rummen 1 gång i månaden, gratis gym samt gratis att tvätta sina kläder. Så det är mer som att bo på hotell egentligen. Lobbyn är indelad in två delar kan man säga, en bar/restaurangdel och en "häng"-del. Häng-delen är en stor läktare med storbild, små studiestationer, en soffhörna med tv, pingisbord och ett stort tyst rum för plugg. Så man får ganska mycket för pengarna om man väljer att bo här + att det ligger mitt i centrum precis bredvid tågstationen.

Jag har fått frågor om det är mer värt att söka boende själv, utan DUWOs hjälp. Jag säger nej. Standarden här är låg och det är ofta man får gå igenom väääldigt många intervjuer för att få ett rum eller lägenhet någonstans, om man ens får något alls. Hade en klasskompis som sökte inneboende till sitt townhouse som hon bodde med 4 andra tjejer (vanlig boendeform i Holland) och de var tvungna att gå igenom över 250 ansökningar.

Den enda anledningen till att inte gå via DUWO är om man vill bo i Rotterdam eller Den Haag. Tar ca 15 min till stationen från båda och sen en promenad på 20 min beroende var på campus man pluggar. Väljer man att inte bo i Delft hamnar man lätt utanför campuslivet, på gott och ont beroende på vem man frågar. .

Universitetet och studierna

Campus är enormt, herregud säger jag bara. Byggnaderna är jättestora, det finns typ allt man kan tänka sig och skolan skriker resurser och möjligheter. De har också ett helt externt program där de stöttar studenter att starta eget eller att till och med pausa ett år och gå med i ett av företagen som ligger på campus, för att få både erfarenhet och uppgradera sitt CV. Vi har ju liknande hjälpmedel i Sverige och KTH men detta är på en helt annan nivå.

Arkitekturbyggnaden är också enorm. Tror den ska rymma 4000-5000 elever och lärare. Vi har en bra verkstad på KTH men den här tog en nivå till. Fanns alla maskiner du kan tänka dig, man beställer material av personalen och de levererar de till skolan innan kl 10 dagen efter. Det har också en stor sal i byggnaden som är till för att bygga modeller. Nackdelen är att du inte får hantera maskiner så som laserskärare osv själv utan måste ställa dig på kö, detta gör att du måste lämna in färdig modell ca 3 veckor innan deadline för att vara heeeelt säker på att du får det i tid. Den andra nackdelen är att du inte har en bestämd plats, endast ett bestämt område och hyllplats. Lite jobbigt att hela tiden plocka fram och tillbaka + studiokänslan är inte riktigt samma grej, gillar KTH:s upplägg mer.

Kurser

Upplägget med kurserna var att första blocket hade man tre 5 poängskurser samtidigt och sen avslutade man terminen med en studiokurs på 15 poäng. Det första blocket var helt klart stressigast. Jag var inte van att hantera tre kurser samtidigt + att man skulle förstå sig på vart godkänt gränsen låg. Detta var inte alls lika tydligt som vi har det på KTH, utan mina lärare kunde nästan sätta betygsgränserna under kursernas gång.

I de tre seminariekurserna var det också stor skillnad på nivån om man jämför med KTH. Vi hade som sagt tre kurser samtidigt på 8 veckor. Förväntningarna från lärarna är höga och det är viktigt för eleverna här att få höga betyg i dessa med. Seminariekurserna på KTH kan man bara få G/IG i, vilket jag tror gör att de flesta bara vill "dunka av de" på lättast möjliga sätt (eftersom vi har dessa samtidigt som projektkurserna och ej är superviktiga till portfolion).

Här är det tvärt om, dessa kurser är lika viktiga som projektkursen. I min ornamentikkurs (AR0796) kände jag direkt, yes här kan jag "softa" lite, fokusera på att bygga modell och slippa läsa 50 sidor på engelska. Så tänkte inte mina kursare. Jag hade på riktigt folk som uppfinner nya grejer, fattar helt ärligt inte hur de hann med allt. Men det var sjukt coolt att få följa och se hur de tänker. I min Translations-kurs (AR0114) så hade läraren markerat de viktigaste texterna vi måste läsa till kommande lektion, han hade också skrivit upp några frivilliga. Jag hann inte läsa mer än de som var obligatoriska men det var självklart alltid flera som läst ALLT. Denna kurs var också väldigt filosofisk, abstrakt och på tung engelska, vilket gjorde att jag personligen hade en del problem med att förstå allt. I den sista kursen CRASH (AR0108) så gick det ut på att analysera en byggnad. Grejen med denna kurs var att vi måste hitta allt material själva, vilket allt var på holländska. INGENTING ges av läraren, riktigt märkligt upplägg men ja det är helt enkelt upp till oss. Vi var bland annat tvungna att åka över halva Holland och övernatta i Maastricht då vi var tvungna att besöka ett kontor för att få mer information. I denna kurs var det grupprojeckt vilket är väldigt skönt då man kan hjälpas åt och stötta varandra. Det jag försöker komma till är att vi gjorde sjuuuukt mycket jobb för endast 5p kurser.

Jag gillar det dock. Älskar miljön man är i, att omge sig med sjukt duktiga elever som är målinriktade och drivna till 1000%. Det finns såklart elever som är det på KTH med men här är alla det, det liksom bara förväntas av en. Jag har tävlat hela mitt liv och sen jag började plugga har jag saknat tävlingsmomentet eller ett verktyg som gör att man iaf kan mäta sig mot andras projekt i skolan. Det blir ju svårt på KTH eftersom man bara kan få G/IG och det gör att man måste läsa mellan raderna och själv försöka sätta sig på skalan. Här känns det tydligare, man förstår direkt vilka elever som siktar på högsta betyg.

Studiokursen jag valde var MEGA (AR0139). Denna var inriktad mot byggnadsteknologi och uppgiften var att i en grupp om 8 personer bli indelade i olika roller och rita/producera ett höghus på ett verklighetstroget sätt. Jag uppskattade denna studio jättemycket! Fick en väldigt bra inblick i en ingenjörssrolls alla delar och fick erfarenhet om hur olika samarbeten sker mellan arkitekt, ingenjör och konstruktör samt vilka effekter olika beslut har.

Summa summarum, åk ej hit om du inte är här för skolan eller inte vill lägga mer än 50h/veckan. Men om du vill få en kick ass utbildning så rekommenderar jag det alla dagar i veckan!

Staden och landet

Delft var fantastiskt fint. En mysigare miniatyr av Amsterdam. Den låg också geografiskt bra planerad, mitt emellan Rotterdam och Haag. Till flygplatsen tog direkttåget 40min och ca 1h till Amsterdam central. Vi reste en del med tåg och en annan stad som är värd att besöka är Utrecht, superfin och lite annat.

Under våren var det en mängd olika högtider som firades. Karneval, Kings day osv osv. Detta får man inte missa! Det var också en del större fester på campus som också bara anordnas på våren. Kunde ej gå på dessa men det verkade väldigt maxade och roliga.

Utöver arkitekturen tyckte jag att Holland kändes väldigt likt Sverige. Många av produkterna är från Sverige, bland annat är Arla, Wasa, Santa maria väldigt stora exportörer. Så tacofredagen behöver man inte vara orolig över.

Vad det kommer till droger och alkohol, som är lite förknippat med Nederländerna tyvärr, behövde faktiskt jag inte tänka på detta alls. Det var något jag oroade mig för när jag åkte ner, som ensam tjej, men behövde aldrig på plats vara orolig för detta. Klart det finns ställen att få tag på droger men jag såg faktiskt aldrig något öppet, var orolig att bli drogad eller att vissa ställen kändes otrygga pga av detta.

Fritid och sociala aktiviteter

Jag hade inte jättemycket fritid på grund av belastningen i skolan men jag försökte utnyttja helgerna så mycket som möjligt (då skolan ej är öppet på helger). Jag blev framför allt tigt med ett svenskt gäng på 6 pers. Vi reste mycket på helgerna eller försökte hitta på saker lokalt.

På campus finns det en anläggning som heter X-center. Det är en byggnad med en mängd olika lokaler och aktiviteter. Blir man medlem (kostar 100 euro för 6 månader) kan man boka alla möjliga olika klasser, så som yoga, pilates, spinning osv. Man kan också boka en av alla hallar och spela handboll, fotboll, badminton osv. Det finns också en mängd olika utomhusplaner för fotboll, tennis, beachvolleyboll osv. Betalar man lite extra får man också tillgång till ett stort och fräscht gym. Självklart finns det också en bar som man samlas i efter träning och njuter av en holländsk öl. Det är helt enkelt en enda stor träning och aktivitetsanläggning. Man kan också ta kurser, som kostar lite extra, i till exempel drejning, lära sig spela ett instrument, parkour, teater eller kampsport. Jag och en holländsk tjej, som också pluggade arkitektur signade i början av terminen upp för en kurs i Självförsvar. I andra delen av terminen gick jag och en annan svensk på en kurs i silversmide. Vi betalade 70 euro per person för 7 gånger och det var så kul! Rekommenderar att kolla över deras externa kurser, var väldigt nice att ha något ställe att ”rymma till” när plugget var som värst.

De restauranger jag kan rekommendera i Delft är:

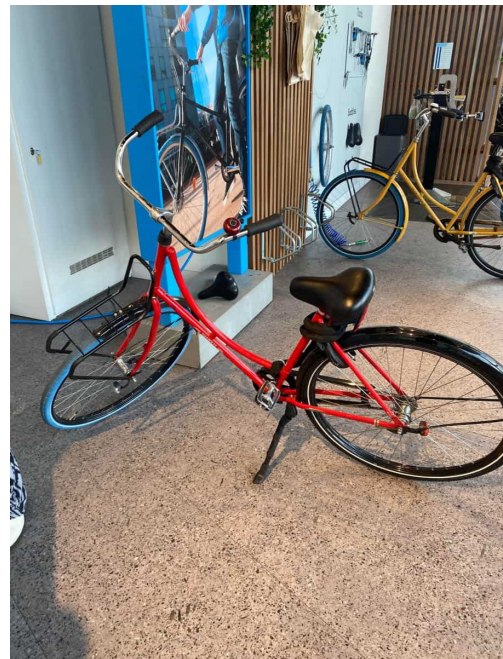
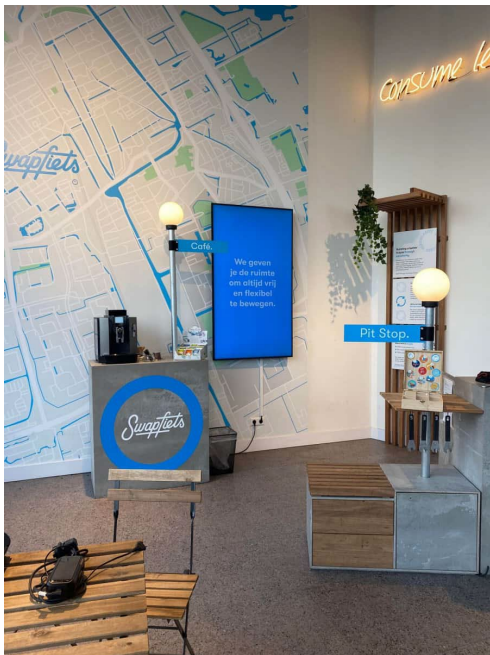
- HANO, Charing meny med mat från alla världsdelar. Lite dyrt men jättegott!
- Lakila, spansk vin & tapasbar. Här hängde vi mycket!!
- De pizzabakkers, mycket god finpizza!
- Bombina, bästa och fräschaste brunchen i stan!
- Meneer Leffers, fik med både kanel och kardemumabullar!
- Ramen Nikkou, bästa ramen om ni frågar mig, alltid kö.

Hållbarhet

Holland är som Sverige i detta, väldigt medvetna och mån. På campus är engångsartiklar förbjudet. Man måste bland annat köpa en kopp för att kunna köpa kaffe, denna får man sen byta in mot ett mynt för att sen kunna få en ny kopp nästa gång.

I Holland cyklar man också överallt. Cykeln går faktiskt före bilen i alla trafikregler. Egentligen hade jag kanske inte behövt en cykel då jag bor två min från skolan och två min från centrum men det är väldigt skönt att ha en cykel när man ska handla, hem från tåget eller ta sig hem när man varit ute och vill ej gå själv/ta sig hem fort. Det finns tre alternativ att fixa cykel: Köpa ny, köpa begagnad eller hyra. Är man som jag bara där en termin skulle jag absolut säga att hyra är bäst. Köpa begagnat kan kanske bli billigare men vad jag har hört kan det vara svårt att bli av med cykeln då alla lämnar eller åker hem över sommaren och inte vill köpa cykel då. Snackar främst vårtermin. Köpa ny skulle jag inte säga är ett alternativ då de är väldigt dyra cyklar här + hög stöldrisk på cyklar (alla använder minst två lås) så de flesta mår om sina cyklar så de ser ut som skrothögar. Så inte värt i mina ögon. Swapfiet heter företaget som hyr ut cyklar här. Jag betalar ca 200kr/månaden för min cykel. Den har inga växlar men jag valde till en cykelkorg. Så jag har den enklaste och det funkar superbra!

Fördelen med att hyra är att om något krånglar så åker jag bara dit och Swapfiet fixar eller byter ut min cykel. Blir den också snodd får jag betala en liten självrisk och sen får jag en ny cykel. Känns supersmidigt och skönt. Finns såklart bättre cyklar med växlar om man vill ha det och vill man slå på stort kan man även hyra en el-cykel :D Så till er som ska ner till Holland skulle jag absolut rekommendera Swapfiet! Här är deras hemsida: <https://swapfiets.nl/>

På Swapfiets kontor där man hämtar ut och lämnar in sin cykel.

Rekommendationer och övriga reflektioner

Jag är supernöjd med mitt utbyte och rekommenderar alla som är målmedvetna och villiga att pushas att söka till TU Delft. Jag är också väldigt nöjd att jag valde vårterminen då det var väldigt skönt att möta våren, ha det varmt och skönt när man pluggar ända in i slutet av juni plus att alla roliga högtider ligger på våren i Holland.